

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย สมมุติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตาม มาตรฐานการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 2

สมมุติฐานการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีส่วนร่วมในการ พัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 18,845 คน เป็นผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 9,956 คน และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 8,889 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 393 คน เป็นผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 212 คน ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 181 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling)

3. การสุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งประชากร จำแนกตามพื้นที่ที่ตั้งของสถานศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 อำเภอ และสถานศึกษา แล้วทำการสุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากตามสัดส่วนจำแนกตามสถานศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) และแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยใช้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้ข้อคิด ชักชวน ตัดสินใจ การกำหนดเวลา การบอกให้ปฏิบัติ การบอกข้อดีและข้อไม่ดี และผลจากการที่นักเรียนมีความประพฤติดี โดยนำข้อมูลมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 ฉบับ โดยติดต่อรับแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามประมาณ 6 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 321 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.68 จากนั้นได้ทำการคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows V.12 และนำเสนอค่าสถิติเป็นตอนๆดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติร้อยละ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตาม มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ใช้สถิติ t - test

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง โดยนำมาสรุปตามลำดับขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ปกครองนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นบิดา มารดาของนักเรียน ระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ มีนักเรียน ในความรับผิดชอบที่กำลังศึกษาเพียง 1 คน มีบทบาท ส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนใน ฐานะผู้ปกครองนักเรียน เหตุผลของการมาโรงเรียนแห่งนี้คือ เพื่อมารับ ส่งนักเรียน รองลงมาคือ การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ วันสำคัญ การบริจาคสิ่งของ ร่วมงานวิชาการ มอบทุน การศึกษาและการดูแลนักเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ พัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยาทั้ง 3 มาตรฐาน ของช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน และระดับช่วงชั้น พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน

การพัฒนาคุณภาพนักเรียนในมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 12 ผู้ปกครองช่วงชั้นที่ 2 มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากกว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 12 ในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 2 ช่วงชั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตาม มาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานที่ 1 ในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนมาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 12 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในช่วงชั้นที่ 1 และระดับ ช่วงชั้นที่ 2 ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา ให้ข้อเสนอแนะคล้ายคลึงกันและสอดคล้องกับมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เรื่องของศิลปะ คนตรี และกีฬา มีข้อเสนอแนะคล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกับมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ คนตรี และกีฬา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบได้สาระสำคัญดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นบิดา มารดา ระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีนักเรียนอยู่ในความดูแล รับผิดชอบและกำลังศึกษาอยู่ 1 คน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนในฐานะผู้ปกครองนักเรียน เหตุผลของการมาที่โรงเรียน

แห่งนี้ เพื่อรับ-ส่งนักเรียนเป็นส่วนใหญ่มีเป็นจำนวนมากเพราะนักเรียนยังอยู่ในระดับประถมศึกษา ผู้ปกครองจึงมารับ-ส่งด้วยตนเอง เพราะเกรงการเกิดอุบัติเหตุ ส่วนการมาร่วมกิจกรรมจะมาเฉพาะวันสำคัญของโรงเรียนเท่านั้น เช่น การบริจาคสิ่งของ มอบทุนการศึกษา ร่วมงานวิชาการ และดูแลนักเรียน

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 โดยภาพรวม หรือจำแนกตามมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้ว แม้ว่าจะอยู่ในระดับปานกลางก็ตาม ที่เป็นเช่นนี้พิจารณาได้ว่า ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี การมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ทั้ง 5 ขั้นตอน คือ การให้ข้อคิด ชักชวนตัดสินใจ การกำหนดเวลา การบอกให้ปฏิบัติการบอกข้อดีและไม่ดี และผลจากการที่นักเรียนมีความประพฤติดี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตาม มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน ซึ่งสนองรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ กำหนด มาตรฐานและการประกันคุณภาพไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 และ 48 ว่า สถานศึกษาทุกระดับต้องมีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและในหมวด 7 ระบุว่าหน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษา สอดคล้องกับข้อกำหนดของกรมวิชาการ (2542 : 3) และแนวคิดของวิชิต นันทสุวรรณ และจางงค์ แรกพินิจ (2541 : 37-38) ที่มีแนวคิดว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน สถานศึกษา จะต้องส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ผลของการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมาก สอดคล้องกับศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : 229-235) วิจัยแล้วพบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมมาก แต่ถูกจำกัดด้วย แบบแผนการมีส่วนร่วม ซึ่งได้เสนอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมแบบไม่เหลื่อมล้ำโดยทุกคนมีส่วนร่วม ได้เต็มที่ และโรงเรียนควรใช้ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองเพื่อสร้างระบบการเรียนรู้ ในชุมชนให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและควรพัฒนาแบบแผนของการมีส่วนร่วมเพื่อให้ ชุมชนร่วมจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้มากที่สุด และสอดคล้องกับ อภิญญา เวชชชัย (2544 : 3-4) ที่กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่สำคัญ

ได้แก่ การมีส่วนร่วมในระดับการบริหารและการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมพิจารณาปัญหา ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมจนถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามผลดำเนินงานและสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2543 : 32-150) ที่สรุปว่าการเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้พอประสานกันได้มากขึ้น คือให้ชุมชนมาบอกความต้องการว่าต้องการอะไรและเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นให้มาช่วยแสดงความคิดเห็นว่าเด็กควรจะรู้อะไรควรเป็นอย่างไร แล้วทำไปด้วยกัน ประเมินผลด้วยกันรับประโยชน์ด้วยกัน ถ้าชุมชนร่วมกับโรงเรียน จะเกิดความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของเขาเหมือนกันกับคนโรงเรียนให้แก่ผู้ปกครองจะเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของโรงเรียน ชุมชนจะมาช่วยกำกับดูแล แต่ไม่สอดคล้องกับรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 96) ที่พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับต่ำและ สมถักยงษ์ ภูคำแสน (2540 : ข) ที่ดำเนินการวิจัยการศึกษาบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่นที่พบว่าชุมชนในท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งโรงเรียนมัศึกษามีสภาพทางเศรษฐกิจไม่ดี ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่สามารถเข้าร่วมในการจัดการศึกษาได้เต็มที่ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมในการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่า ปัจจัยที่สำคัญ คือ สถานศึกษาต้องสร้างความศรัทธา ความรู้สึกความเป็นเจ้าของความตระหนักในตัวบุตรหลานมีเครือข่ายของชุมชนและชุมชนมีความพร้อม จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนา ส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น

3. จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกัน

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ไม่แตกต่างกัน

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ไม่แตกต่างกัน

ซึ่งคงเป็นผลมาจากผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับปานกลางด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ อามนู เทคา (Amenu – Tekaa) ปี ค.ศ. 1988 เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2537 : 185) ที่ศึกษาทัศนคติของชาวอินเดีย ในคานาดา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จในชุมชน ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง การจัดการศึกษาก็จะประสบความสำเร็จและสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2538 : 28-53) ผลการวิจัยของ วิทเทคเกอร์ (Whitaker) ปี ค.ศ. 1978 คัลลาร์ด (Callard) ปี ค.ศ. 1797 บาร์เนส (Barnes) ปี ค.ศ. 1995 ที่พบว่า การที่พ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเรียนจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูที่ประสบผลสำเร็จในการทำให้พ่อแม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับงานการเรียนของเด็กนั้นเป็นเพราะคนได้พยายามชักจูงอย่างจริงจังและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเอลเลน (Ellen) ปี ค.ศ. 1994 ที่พบผลวิจัยว่า พ่อแม่ คือ ครูคนแรกที่มีอิทธิพลต่อเด็กอย่างมาก สิ่งที่พ่อแม่ทำเพื่อช่วยการเรียนรู้ของเด็ก มีความสำคัญต่อความสำเร็จทางวิชาการยิ่งกว่าฐานะความมั่นคงของครอบครัว และสอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2542 : 184) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ครอบครัวและชุมชน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสอดคล้องกับการดำเนินงานของเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (อภิญา เวชชัย. 2544 : 177) ที่ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่ นักเรียน เช่น การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนที่มีผลต่อการเรียนหรือมีผู้ปกครองที่มีความรู้อาสาเข้ามาช่วย และยังสอดคล้องกับ นภเนตร ธรรมบวร (2541 : 31) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองด้านการศึกษามีใช้มีผลต่อความสำเร็จด้านการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็ก และยังเป็นการพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อเด็กอีกด้วย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า น่าจะเนื่องมาจากปัจจุบันการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายในการปฏิรูปการศึกษา จึงทำให้หน่วยงานทางราชการเกิดความตื่นตัวครั้งยิ่งใหญ่ สถานศึกษาทุกแห่งต่างมุ่งพัฒนาหน่วยงานของตนด้วย ให้ความรู้โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดทำเอกสารเสริมความรู้ จัดการอบรมให้บุคลากร โดยเฉพาะสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษา และมุ่งเน้นพัฒนาอบรมผู้บริหารให้มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จตามแนวนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา และสอดคล้อง

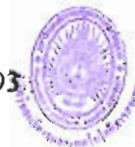
กับแนวการดำเนินงาน โครงการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ยังนำเอาระบบการกระจายอำนาจโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาอีกด้วย ผลการวิจัยจึงทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ให้ข้อเสนอแนะและข้อกำหนดในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในมาตรฐานที่ 1 ที่ระบุว่าผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวอย่างที่ 3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม และตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในเรื่องของการจัดการศึกษาอบรมต้องให้ผู้เรียนเกิดความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2539 : 31-32) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้พัฒนาคนให้เป็นคนเก่งคนดี และคนมีความสุข โดย รุ่ง แก้วแดง (2542 : 166-184) กล่าวว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครอง สามารถถ่อมเกล่า หล่อหลอม (Socialization) ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยเรียนแบบอย่างจากการปฏิบัติของบุคคลในครอบครัวได้ จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิญา เวชชชัย (2544 : 10) ที่พบว่า การเอาใจใส่ดูแลของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่บ้าน มีอิทธิพลต่อ การศึกษาของเด็ก และผู้ปกครองเป็นผู้ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ในการที่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ จากสภาพแวดล้อมที่ได้รับจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (อภิญา เวชชชัย, 2544 : 10) ที่พบว่าเด็กที่มีผลการเรียนดี มักมาจาก ครอบครัวที่ให้ความสำคัญและการดูแลเอาใจใส่ ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในช่วงที่ลูกยังอยู่ในวัยเด็กและในเรื่องศิลปะ ดนตรีและกีฬา ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนตามมาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ตัวอย่างที่ 1 มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในด้านการกีฬา ส่งเสริมให้เด็กได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬาอันจะเป็นผลไปถึงสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สุขภาพจิตที่ดีและห่างไกลจากสิ่งเสพติด ส่งเสริมให้เด็กได้เห็นคุณค่าของคนตรี และฝึกฝนให้เด็กเล่นดนตรีไทยและสากลได้ แม้กระทั่งในด้านการวาดภาพ ตกแต่งภาพและการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้และอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่ง

ไซอัมเบอร์ก (Schiamberg. 1988 : 25) กล่าวว่า พัฒนาการของมนุษย์จะดำเนินไปได้ต้องอาศัย ภูมิภาวะที่มีความพร้อมที่จะแสดงความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ซึ่งในวัยนี้จะชอบ การแสดงออก สนุกสนาน กระโดดโลดเต้น อารมณ์แจ่มใส ศรัทธา ชนงุมิ (2535 : 67) กล่าวว่า เด็กในวัยนี้มีความสนใจการศึกษาศิลปวิทยา การเข้ากลุ่ม และการสร้างมโนธรรมเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพของตนเอง วัลนิกา ฤดาภาง (2535 : 6-7) กล่าวว่า เด็กในวัยนี้มักได้รับประทานอาหารจุ ทำให้มีพลังงานมาก ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบทำกิจกรรมและทำอย่างรวดเร็ว

จากข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า ในภาพรวม ผู้ปกครองนักเรียนมี ข้อเสนอแนะคล้ายคลึงกัน โดยมีความสอดคล้องตรงกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนทั้ง 3 มาตรฐาน

นอกจากนี้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 12 จะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติถึงความมุ่งหมาย และหลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต ส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา มีความกตริเริ่มและสร้างสรรค์ ให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดทั้งให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้รับสิทธิประโยชน์ จากรัฐ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด อีกทั้งมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีความสนใจที่จะให้บุตรหลานของ ตนได้รับการศึกษา เพื่อให้ทันกับยุคโลกาภิวัตน์ และสัมพันธ์กับเรื่องของพัฒนาการของเด็กวัยเรียน เกี่ยวกับภาวะและการเรียนรู้ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ในขั้นนี้ ความคิดแบบเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete operation) เป็นช่วงที่เด็กในวัยนี้สามารถแก้ปัญหา สร้างกฎเกณฑ์ ใช้เหตุผล จากข้อเสนอแนะของผู้ปกครองพบว่ามี ความห่วงใยในการเดินทางมา โรงเรียน กล่าวจะได้รับอุบัติเหตุต่าง ๆ นานา เรื่องของสื่อ การเลียนแบบของสื่อทั้งในด้านคุณธรรม และจริยธรรม และดูแล ตักเตือน ให้คำแนะนำเมื่อมีโอกาส ผู้ปกครองนำความรู้ ประสบการณ์มา แนะนำให้คำปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้เด็กที่อยู่ในความปกครองได้ปฏิบัติตนให้อยู่ในความ ปกครอง ได้ปฏิบัติตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรเสนอแนะ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศให้เป็นระบบเปิดเอื้อต่อการเข้าถึงผู้ปกครองในกลุ่มต่าง ๆ โดยจัดให้พ่อแม่ ผู้อุปการะเลี้ยงดู มีส่วนร่วมจัดการศึกษา ให้นุทรหลาน โดยให้ความสำคัญตั้งแต่การมีส่วนร่วมกิดริเริ่มและตัดสินใจเพื่อให้มีส่วนร่วมกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลาน ตรงตามความต้องการ และพัฒนาการของเด็กในวัยเรียนทางด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ทางด้านพัฒนาการทางร่างกาย ทางด้านพัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางด้านสังคม จึงทำให้หอภาคมีส่วนร่วมในการวางแผน ทั้งการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และแนวทางดำเนินงาน ต่อจากนั้นจึงเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งช่วยเหลือและกำหนดแนวทางดำเนินงาน และเข้าไปมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา จึงมีโอกาส รู้เห็น ได้สังเกต เป็นการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสภาพจริงทุกประการ ท้ายที่สุดสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางที่พ่อแม่ ผู้อุปการะเลี้ยงดู กำหนดให้เกิดผลดีต่อนักเรียนจนพ่อแม่ผู้ปกครองอื่นรับรู้ได้ว่ามีส่วนร่วมผลประโยชน์จากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้กับบุตรหลานอย่างแท้จริง หากดำเนินการตามวงจรการมีส่วนร่วมทั้งห้าขั้นตอน อย่างสม่ำเสมอ พ่อแม่ ผู้อุปการะเลี้ยงดู จะเข้าไปมีส่วนร่วมจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมากได้

2. จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนทั้ง 3 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีบางกิจกรรมของตัวบ่งชี้เป็นรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ สถานศึกษาควรจัดการสัมมนาให้แก่พ่อแม่ ผู้อุปการะเลี้ยงดู เพื่อพัฒนาความรู้ และศักยภาพในด้านต่าง ๆ ให้มีโอกาสพบปะหรือ สื่อสารกับครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสอบถามเรื่องการเรียน ความประพฤติ สำหรับช่วยส่งเสริมด้านการเรียน และปลูกฝังด้านความประพฤติและคุณธรรม

3. ผู้บริหารและครูต้องปรับวิสัยทัศน์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้อุปการะเลี้ยงดูในการจัดการศึกษา ต้องใจกว้าง ขอมรับที่จะทำงานร่วมกับผู้ปกครองที่มีความแตกต่าง และอดทนที่จะสื่อสารให้เกิดความเข้าใจ ท่ามกลางข้อขัดแย้งต่าง ๆ

4. หน่วยราชการระดับประเทศ ควรส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้อุปการะเลี้ยงดูตระหนักถึงความสำคัญโดยพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือตามโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมออยู่เนื่อง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นผลการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ซึ่งคำตอบเหล่านี้จะใช้ได้ในระยะหนึ่งเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยใดบ้างที่ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาในโอกาสต่อไป

2. เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่แตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ และมีความหลากหลายยิ่งขึ้น ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยอาจจะใช้วิธีการศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) โดยใช้การเก็บข้อมูลแบบเจาะลึก (Indepth interview) การสังเกต (Observation) หรือเทคนิคการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus groups) เพื่อให้ได้ข้อมูลในสถานการณ์จริงที่มีลักษณะเชิงลึกกว่าการวิจัยในครั้งนี้

3. ควรเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน โดยพิจารณาตัวแปรของขนาดโรงเรียน ครอบคลุมทุกมาตรฐานหรือระดับช่วงชั้นอื่น

4. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนา การศึกษาทั้งมาตรฐานด้านผู้บริหาร ครูและนักเรียน